

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 4Co/266/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8112223098
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 12. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Gabriela Klenková
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2014:8112223098.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v právnej veci navrhovateľky E. U., bytom V. XXXX/X, L., t. č. T. XX, T., proti odporcovi C. U., bytom V. XXXX/X, L., právne zastúpený JUDr. Tatianou Andrejcovou, advokátkou, Laborecká 1896/58, Humenné, o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, o odvolaní odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Humenné č. k. 11C 130/2012 - 138 zo dňa 13.10.2014 takto

rozhodol:

Z r u š u j e uznesenie a vec v r a c i a súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa konanie zastavil. Vyslovil, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

V odôvodnení uviedol, že navrhovateľka podala dňa 27.07.2012 na Okresný súd Prešov návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov, ktorý bol z dôvodu miestnej nepríslušnosti postúpený v súlade s ust. § 105 ods. 1, 2 v spojení s ust. § 88 ods. 1 písm. b) Občianskeho súdneho poriadku Okresnému súdu Humenné. Odporca s návrhom na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov v znení ako ho podala a navrhla navrhovateľka nesúhlasil. Podaním doručeným súdu dňa 01.07.2014 navrhovateľka vzala návrh späť. Odporca so späťvzatím návrhu a zastavením konania nesúhlasil a žiadal, aby súd späťvzatie konania nepripustil a pokračoval v konaní.

Následne súd citoval ust. § 96 ods. 1, 2 Občianskeho súdneho poriadku a uviedol, že v danom prípade vzala navrhovateľka návrh na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov v celom rozsahu späť. Odporca na písomnú výzvu súdu reagoval tak, že so zastavením konania nesúhlasil. Späťvzatie návrhu je jedným z dispozičných oprávnení navrhovateľky a je prejavom jej autonómnej vôle ovplyvňovať priebeh a smerovanie celého súdneho konania. V zmysle uznesenia Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4Cdo/136/2010 zo dňa 22.09.2010, posudzovanie vážnosti dôvodov, pre ktoré konanie zastaviť nemožno, je výlučne vecou voľnej úvahy a hodnotiaceho úsudku súdu. Tie však nie sú svojvoľné, pretože súd pri posudzovaní závažnosti dôvodov berie na zreteľ jednotlivé skutkové okolnosti prípadu a povahu uplatňovaného nároku, hodnotí predovšetkým možné dôsledky zastavenia konania z hľadiska právneho a faktického stavu vzťahov medzi účastníkmi a dopad na postavenie účastníkov, najmä odporcu, s prihliadnutím na mieru ohrozenia jeho práv a právom chránených záujmov. Ak súd dospeje k záveru o dôvodnosti požiadavky na prejednanie a rozhodnutie veci, môže v konaní pokračovať podľa § 96 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku, v opačnom prípade konanie zastaví. S prihliadnutím na vyššie uvedené skutočnosti súd rozhodol tak, že konanie i napriek nesúhlasu odporcu zastavil.

O trovách konania súd rozhodol v súlade s § 146 ods. 1 písm. c) Občianskeho súdneho poriadku tak, že žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania, lebo nikto z účastníkov si náhradu neuplatnil a navyše konanie bolo zastavené.

V zákone stanovenej lehote podal proti uzneseniu odvolanie odporca. Uviedol, že späťvzatie návrhu je v rozpore s jeho záujmom, lebo predmetom vyporiadania je aj vyporiadanie členského podielu k družstevnému bytu, na ktorého nadobudnutie navrhovateľka finančne vôbec neprispela. Navrhovateľka počas celého manželstva nepracovala, nezamestnala sa ani po skončení materskej dovolenky aj napriek tomu, že bývali u jej rodičov, ktorí im s dcérou pomáhali. Ďalej odporca uviedol, že navrhovateľka v nadmernej miere požívala alkoholické nápoje, ku ktorým si vypestovala závislosť, ktorá ju doviedla ku krádeži, za čo si odpykáva trest odňatia slobody. Všetok majetok, ktorý nadobudli počas trvania manželstva zabezpečil odporca, pričom navrhovateľka sa žiadnym spôsobom o nadobudnutie, ale ani o udržanie spoločných vecí nepričinila. Vzhľadom na uvedené je v tomto prípade daný dôvod na disparitné delenie spoločného majetku. Manželstvo účastníkov konania bolo právoplatne rozvedené dňa 12.04.2010. Zastavením konania vznikne právny stav s aplikáciou ust. § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, v zmysle ktorého sa účastníci konania stanú podielovými spoluvlastníkmi členského podielu, pričom podiely budú rovnaké. Ide o vážne dôvody, pre ktoré so späťvzatím návrhu nesúhlasil. Navrhol napadnuté uznesenie zrušiť.

Navrhovateľka sa k doručenému odvolaniu písomne nevyjadrila (§ 47 Občianskeho súdneho poriadku).

Krajský súd v Prešove (ďalej len odvolací súd) príslušný na rozhodnutie o odvolaní podľa § 10 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku preskúmal napadnuté rozhodnutie ako aj konanie mu predchádzajúce v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 212 Občianskeho súdneho poriadku bez nariadenia pojednávania (§ 214 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) a dospel k záveru, že odvolanie odporcu je dôvodné.

Občianske súdne konanie je jednou zo záruk zákonnosti, pod ktorou treba rozumieť právnu istotu pri aplikácii práva súdom, a to v rozsahu zabezpečujúcom naplnenie spravodlivej ochrany subjektívnych práv účastníkov konania v zmysle čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky v súlade s právom na spravodlivý súdny proces zaručeným čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, ktorým je Slovenská republika viazaná.

Z procesného hľadiska je súd povinný svojou činnosťou zabezpečiť výkon spravodlivosti tak, aby nedošlo k jej odopretiu (§ 1, 3 Občianskeho súdneho poriadku).

Podľa ust. § 96 ods. 1, 2 Občianskeho súdneho poriadku, navrhovateľ môže vziať za konania späť návrh na jeho začatie, a to sčasti alebo celkom. Ak je návrh vzatý späť celkom, súd konanie zastaví. Ak je návrh vzatý späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví.

Súd konanie nezastaví, ak odporca so späťvzatím návrhu z vážnych dôvodov nesúhlasí; v takom prípade súd po právoplatnosti uznesenia pokračuje v konaní.

Podľa § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka, ak do troch rokov od zániku bezpodielového spoluvlastníctva manželov nedošlo k jeho vyporiadaniu dohodou alebo ak bezpodielové spoluvlastníctvo manželov nebolo na návrh podaný do troch rokov od jeho zániku vyporiadané rozhodnutím súdu, platí, pokiaľ ide o hnutelné veci, že sa manželia vyporiadali podľa stavu, v akom každý z nich veci z bezpodielového spoluvlastníctva pre potrebu svoju, svojej rodiny a domácnosti výlučne ako vlastník používa. O ostatných hnutelných veciach a o nehnuteľných veciach platí, že sú v podielovom spoluvlastníctve a že podiely oboch spoluvlastníkov sú rovnaké. To isté platí primerané o ostatných majetkových právach, ktoré sú pre manželov spoločné.

Z obsahu spisu, ako aj odôvodnenia napadnutého rozhodnutia a uplatnených odvolacích námietok, odvolací súd zistil, že súd prvého stupňa nesprávne postupoval, pokiaľ konanie zastavil z dôvodu späťvzatia návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov napriek výslovnému nesúhlasu odporcu.

Otázka späťvzatia návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a nutnosť súhlasu odporcu so späťvzatím takéhoto návrhu je už vyriešená konštantnou judikatúrou súdov. Odvolací súd poukazuje na uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 2Cdo 52/2008 zo dňa 29.04.2009, v zmysle ktorého „konanie o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov je konaním, v ktorom majú účastníci na oboch stranách tak postavenie navrhovateľa, ako aj postavenie odporcu (iudicium duplex). Táto skutočnosť sa prejavuje najmä tým, že podaním návrhu je uplatnené aj právo odporcu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov súdom, a taktiež jeho právo na súdnu ochranu v tejto veci; uplatneniu jeho práva by naďalej bránila prekážka litispendencie. Preto je v prípade návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov treba "navrhovateľom" v zmysle ustanovenia § 96 Občianskeho súdneho poriadku rozumieť ako navrhovateľa, tak aj odporcu. Z tohto dôvodu je treba k účinnosti späťvzatia návrhu súhlas odporcu, a to i v prípade, že k späťvzatiu došlo prv než začalo konanie“.

Obdobný právny názor vyplýva aj z nálezov Ústavného súdu Českej republiky sp. zn. II. ÚS 1860/12 zo dňa 20.06.2013, podľa ktorého „v konaní o vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov je vždy nutné, aj napriek výslovnému zneniu § 96 ods. 4 OSŘ (v Slovenskej republike § 96 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku), zisťovať stanovisko odporcu k späťvzatiu návrhu a zastaveniu konania. Opačný prístup všeobecných súdov, ktorý ignoruje vážny dôvod odporcu k nesúhlasu so späťvzatím návrhu, má za následok zásah do ústavne zaručených práv odporcu na spravodlivý proces v zmysle článku 36 ods. 1 a článku 37 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, ako aj článok 96 ods. 1 Ústavy“.

Námietky odporcu, ktorý výslovne nesúhlasil so späťvzatím návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov a so zastavením konania, boli opodstatnené. Zastavením konania by došlo k vyporiadaniu bezpodielového spoluvlastníctva manželov v zmysle ust. § 149 ods. 4 Občianskeho zákonníka zo zákona, a tým by zanikla možnosť vyporiadať bezpodielové spoluvlastníctvo manželov dohodou alebo súdnym rozhodnutím. Prvostupňový súd sa nedostatočným spôsobom vysporiadal s dôvodmi nesúhlasu odporcu so zastavením konania. Z toho dôvodu je napadnuté rozhodnutie navyše nepreskúmateľné, lebo odôvodnenie neobsahuje konkrétne právne a skutkové okolnosti, z ktorých súd pri zastavení konania vychádzal a ako zhodnotil v danom prípade nesúhlas odporcu.

Z dôvodu nesprávneho procesného postupu súdu prvého stupňa preto odvolací súd uznal odvolacie námietky za dôvodné, napadnuté uznesenie zrušil v súlade s ust. § 221 ods. 1 písm. f) Občianskeho súdneho poriadku a vrátil vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku).

Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorým znemožní účastníkovi konania realizáciu procesných práv priznaných mu Občianskym súdnym poriadkom za účelom obhájenia a ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Je ním nielen procesný postup súdu, ale aj jeho rozhodnutie, v dôsledku ktorého účastník nemôže uplatniť svoje práva.

V ďalšom konaní bude úlohou súdu prvého stupňa o podanom návrhu konať a vo veci rozhodnúť, nakoľko späťvzatie návrhu na vyporiadanie bezpodielového spoluvlastníctva manželov bez súhlasu odporcu nie je právne účinné.

Podľa § 226 Občianskeho súdneho poriadku, ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, je súd prvého stupňa viazaný právnym názorom odvolacieho súdu.

Podľa § 224 ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku, ak odvolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec súdu prvého stupňa na ďalšie konanie, rozhodne o náhrade trov súd prvého stupňa v novom rozhodnutí o veci.

Rozhodnutie bolo prijaté senátom Krajského súdu v Prešove v pomere hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti uzneseniu odvolanie nie je prípustné.